

Годишен доклад за дейността

Доклад на независимия одитор

Финансов отчет

Доброволен пенсионен фонд “Съгласие”

31 декември 2013 г.

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Отчет за нетните активи в наличност за доходи	1
Отчет за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи	2
Отчет за паричните потоци	3
Пояснения към финансовия отчет	4-39

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД “СЪГЛАСИЕ”

през 2013 год.

Към 31.12.2013 г. броят на участниците в ДПФ “Съгласие” (Фонда) възлиза на 52 002, от които осигурените лица са 51 971 и 31 пенсионери. В общия брой на осигурените лица 44 670 души се осигуряват от работодател, 35 358 се осигуряват с лични вноски и 37 – с вноски от друг осигурител.*

През 2013 год. броят на осигурените лица във Фонда нараства с 1 835 спрямо 2012 год. като общо за периода 2009-2013 г. относителното изменение е положително – растеж с над 44% или с 15 928 души.

2009г.	2010г.	2011г.	2012 г.	2013г.	Изм. 2013/2012г. (бр.)	Отн.изм. 2013/2012г. (%)	Отн. изм. 2013/2012г. %
36 043	50 008	49 923	50 136	51 971	+1 835	+3.66%	+44.19%

През 2013 год. във Фонда има 3 511 новоосигурени лица, 1 930 лица са прехвърлени от други доброволни фондове. От Фонда са прехвърлени средства в други доброволни пенсионни фондове на 76 лица.

Постъпленията от осигурителни вноски във Фонда през 2013 год. възлизат на 4 979 хил.lv или с 18.49% повече в сравнение с 2012 год. Средният размер на

---

* Едно осигурено лице може да се осигурява в доброволен пенсионен фонд по повече от един договор.

осигурителната вноска за отчетната година е 23.14 лв. Анализът на осигурените лица в ДПФ "Съгласие" показва, че преобладаващата част от лицата са осигурени с месечни вноски.

Общий размер на прехвърлените средства от доброволни фондове, управляеми от други пенсионно-осигурителни дружества, във Фонда е 6 470 хил. лв., което е над 4 пъти повече в сравнение с 2012 год. (1 516 хил. лв.), а изплатените към други фондове средства на прехвърлени лица са 519 хил. лв (при 377 хил. лв през предходната година).

Средният размер на натрупаните средства на едно осигурено лице към 31.12.2013 год. е 1 102.17 лв при 934.96 лв за 2012 год.

ДПФ "Съгласие" изплаща 31 пенсии, от които 30 пенсии за старост (1 пожизнена и 29 срочни) и 1 срочна пенсия за инвалидност. През 2013 год. на осигурени лица, пенсионери и наследници на осигурени лица са изплатени средства с общ размер 3 428 хил. лева, в т.ч. 2 220 хил. лв еднократно или разсрочено на осигурени лица придобили право на пенсия, 949 хил. лв са изплатени на осигурени лица, 117 хил. лева са изплатените пенсии и 142 хил. лева са изплатени на наследници на осигурени лица, които не са получили наследствена пенсия.

Средният размер на месечната лична пенсия за старост към края на отчетния период е 305.53 лева, а на личната пенсия за инвалидност – 415 лева.

През 2013 год. балансовите активи на Фонда нарастват от 46 970 хил. лв през 2012 год. на 57 411 хил. лв, което е процентно положително изменение с 22.23%. Респективно нетните активи на фонда възлизат в края на отчетната година на 57 281 хил. лв. Тяхното изменение за периода 2009 -2013 год. е, както следва:

2009г. хил.лв	2010г. хил.лв	2011г. хил.лв	2012г. хил.лв	2013г. хил.лв	Изм. 2013/2012 г. хил.лв	Изм. 2013/2012 г. %	Изм. 2013/2009 г. %
20 249	36 418	40 861	46 875	57 281	+ 10 406	+22.20%	+182.88%

Изменението на пазарния дял на ДПФ „Съгласие“ по размер на нетните активи и по броя на осигурените лица за периода 2009-2013 г. е видно от следващата таблица.

(в %)

Пазарен дял	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.	Изм. 2013/2012 в %	Изм. 2013/2009 в %
по размер на нетните активи	3.85	6.52	7.24	7.56	8.49	+12.30%	+120.52%
по брой на осигурените лица	6.03	8.36	8.39	8.48	8.81	+3.89%	+46.10%

От Фонда са изплатени такси и удръжки към Компанията в общ размер 324 хил. лв в т.ч.: удръжки от осигурителните вноски – 79 хил. лв; въстъпителна такса – 5 хил. лв, инвестиционна такса - 228 хил.lv и такси при изтегляне на средства – 12 хил. лв.

Цел при инвестиране активите на ДПФ „Съгласие“ е нарастване стойността на натрупаните средства по индивидуалните осигурителни партиди на участниците в него и постигане на възвращаемост, превишаваща средноаритметичната стойност на инфляцията, обявена от Националния статистически институт за последните три календарни години при умерено ниво на рисков.

Средствата на ДПФ „Съгласие“ се инвестират при спазване принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация на портфейла. Те се инвестират в разрешените от Кодекса за социално осигуряване инструменти при спазване на предвидените инвестиционни ограничения и забрани. Обемът и структурата на инвестиционния портфейл на Фонда по видове инвестиционни инструменти към края на отчетната година са представени в следващата таблица.

№ по ред	Видове инструменти	Балансова стойност(в хил. лв)		Относително участие в общите активи(в %)	
		31.12.2012 г.	31.12.2013 г.	31.12.2012 г.	31.12.2013 г.
I.	Инвестиции общо, в т.ч.	44 493	54 379	94.73	94.72
1.	Финансови активи, издадени в Р.България	28 076	35 704	59.78	62.19
1.1.	Дялови ценни книжа	22 486	28 378	47.88	49.43
1.2.	Дългови ценни книжа	5 590	7 326	11.90	12.76
2.	Чуждестранни финансови активи	10 970	14 142	23.36	24.63
2.1.	Дялови ценни книжа	1 204	499	2.56	0.87
2.2.	Дългови ценни книжа	9 766	13 643	20.80	23.76
3.	Банкови депозити	2 021	1 107	4.30	1.93
4.	Инвестиционни имоти	3 426	3 426	7.29	5.97
II.	Парични средства	86	506	0.18	0.88
III.	Краткосрочни вземания	2 391	2 526	5.09	4.40
	Балансови активи общо	46 970	57 411	100.00	100.00

При инвестирането на средствата на ДПФ „Съгласие“ се прави анализ и оценка на пазарния риск, свързан с инвестиции в акции, облигации и инвестиционни имоти, като се съблюдават процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на Фонда. При инвестиции в банкови депозити и ценни книжа се взема под внимание кредитния рейтинг съответно на банката или емитента.

Вземанията на ДПФ „Съгласие“ по главница и лихви от облигационната емисия на Ален Мак АД и по лихви от облигационната емисия на Асенова крепост АД бяха обезценени общо със 17 885.85 лв с оглед спазване на принципа за предпазливост и вярното и точно отразяване на състоянието на активите на Фонда, на база срока на просрочие и очакванията на Ръководството за получаване на дължимите плащания в обозримо бъдеще.

Прилаганата активна инвестиционна политика и благоприятното развитие на търговията на капиталовите пазари през 2013 год. доведе до реализирането на

положителна възвръщаемост от управлението на активите. За 2013 год. бе постигната 6.81 % номинална доходност на ДПФ „Съгласие“. Постигнатата доходност на ДПФ „Съгласие“ за периода 30.12.2011-30.12.2013 г. (на годишна база) е 7.98%.

Стандартното отклонение за портфейла на фонда за отчетната година е 9.15% за 2013 год., а коефициентът на Шарп, като измерител на рисково-претеглената доходност е 0.73. Очакванията за нови корекции на цените на финансовите инструменти остават сравнително високи предвид обстоятелството, че предизвикалите финансова криза процеси все още не са намерили дългосрочно решение.

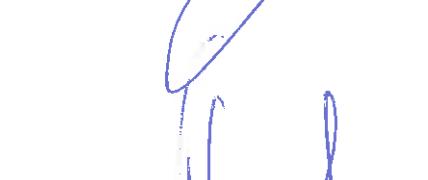
Милен Марков

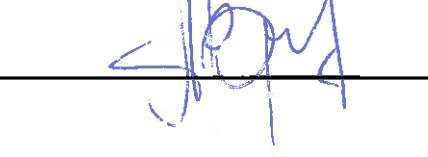
Главен изпълнителен директор

Иванка Данева

Анатолий Величков

Изпълнителен директор

10.03.2014 г.

Грант Торнтон ООД
Бул. Черни връх № 26, 1421 София
Ул. Параскева Николау №4, 9000 Варна

T (+3592) 987 28 79, (+35952) 69 55 44
F (+3592) 980 48 24, (+35952) 69 55 33
E office@gtbulgaria.com
W www.gtbulgaria.com

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До: Управляващите
Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“
Гр. София

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложения финансова отчетност на Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“, включващ отчет за нетните активи в наличност за доходи към 31 декември 2013 г., отчет за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповествяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Ръководството е отговорно за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и българското законодателство и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи като необходима за изготвянето на финансов отчет, който да не съдържа съществени отклонения, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одигът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени отклонения.

Одигът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповествяванията, представени във финансовия отчет. Избрани процедурите зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени отклонения във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът

взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на Фонда, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на Фонда. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“ към 31 декември 2013 г., както и за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци за годината, завършила тогава, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и българското законодателство.

Доклад върху други правни и регуляторни изисквания – Годишен доклад за дейността към 31 декември 2013 г.

Ние прегледахме годишния доклад за дейността към 31 декември 2013 г. на Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“, който не е част от финансовия отчет. Историческата финансова информация, представена в годишния доклад за дейността, съставен от ръководството, съответства в съществените си аспекти на финансата информация, която се съдържа във финансовия отчет към 31 декември 2013 г., изгден в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и българското законодателство. Отговорността за изготвянето на годишния доклад за дейността се носи от ръководството.

А-р Мариана Михайлова
Регистриран одитор

А-р Таня Коточева
Регистриран одитор

Грант Торнтон ООД
Специализирано одиторско предприятие

26 март 2014 г.
Гр. София

Отчет за нетните активи в наличност за доходи
към 31 декември

Пояснение	2013 '000 лв	2012 '000 лв
Активи		
Инвестиционни имоти	6	3 426
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	7	50 953
Вземания	8	2 526
Парични средства	9	506
Общо активи	57 411	46 970
Пасиви		
Задължения към осигурени лица		3
Задължения към свързани лица	14.2	112
Задължения по репо сделки и други	10	15
	130	95
Нетни активи в наличност за доходи	11	57 281
		46 875

Съставил: _____
/Татяна Петрова/

Главен изпълнителен директор: _____
/Милен Марков/

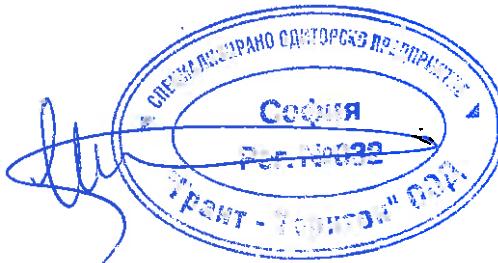
Дата: 07 март 2014 г.

Изпълнителен директор: _____
/Иванка Данева/

Заверил съгласно одиторски доклад от 26 март 2014 г.

/А-р Мариана Михайлова/

/А-р Таня Коточева/

**Отчет за промени в размера на нетните активи в
наличност за доходи за годината,
приключваща на 31 декември**

	Пояснение	2013 '000 лв	2012 '000 лв
Печалби от финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	12	3 269	4 056
Загуба/печалба от инвестиционни имоти	6	(12)	(12)
Печалба от инвестиране на средствата на фонда		3 257	4 044
Вноски за осигурени лица	11.1	4 979	4 202
Постъпили суми за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	11.1	6 470	1 516
Постъпили суми от пожизнения пенсионен резерв от ПОК	11.1	1	1
Увеличения, свързани с осигурителни вноски		11 450	5 719
Изплатени суми по осигурителни договори	11.1	(3 428)	(2 973)
Преведени суми на лица, преминали в други пенсионни фондове	11.1	(519)	(377)
Преведени средства на държавния бюджет	11.1	(30)	(29)
Удръжки и такси за пенсионноосигурителната Компания	11.1	(324)	(370)
Намаления, свързани с осигурителни вноски		(4 301)	(3 749)
Увеличение, нетно		10 406	6 014
Нетни активи в наличност в начало на периода	11	46 875	40 861
Нетни активи в наличност в края на периода	11	57 281	46 875

Съставил: /Татяна Петрова/

Главен изпълнителен директор: /Милен Марков/

Дата: 07 март 2014 г.

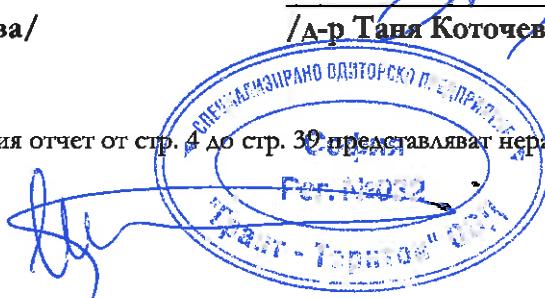
Изпълнителен директор: /Иванка Данева/

Заверил съгласно одиторски доклад от 26 март 2014 г.

/А-р Мариана Михайлова/

/А-р Таня Коточева/

Поясненията към финансовия отчет от стр. 4 до стр. 30 представляват неразделна част от него.

Отчет за паричните потоци за годината,
приключваща на 31 декември

	Пояснение	2013 '000 лв	2012 '000 лв
Оперативна дейност			
Постъпления, свързани с осигурени лица	11.1	4 979	4 202
Плащания, свързани с осигурени лица и пенсионери	11.1	(3 311)	(2 862)
Плащания към пенсионери		(117)	(111)
Платени такси на ПОК	14.2	(422)	(435)
Възстановени такси от ПОК	14.2	144	34
Пенсионен резерв	11.1	1	1
Постъпления от други пенсионни фондове	11.1	6 470	1 516
Плащания към други пенсионни фондове	11.1	(519)	(377)
Други парични потоци от оперативна дейност, нетно		(25)	(30)
Паричен поток от оперативна дейност		7 200	1 938
Инвестиционна дейност			
Получени лихви и дивиденти		1 607	1 804
Придобиване на финансови активи		(22 338)	(20 095)
Постъпления от продажба на финансови активи		13 202	16 443
Плащания за инвестиционни имоти	6	(19)	(20)
Постъпления от инвестиционни имоти		9	10
Паричен поток от инвестиционна дейност		(7 539)	(1 858)
Нетно намаление/увеличение на парични средства и еквиваленти		(339)	80
Парични средства и еквиваленти в началото на периода		854	775
Печалба от валутна преоценка на парични средства		(9)	(1)
Парични средства и еквиваленти в края на периода	9	506	854

Съставил: _____
/Татяна Петрова/

Главен изпълнителен директор: _____
/Милен Марков/

Дата: 07 март 2014 г.

Изпълнителен директор: _____
/Иванка Данева/

Заверил съгласно одиторски доклад от 26 март 2014 г.

/д-р Мариана Михайлова/

/д-р Таня Коточева/

Поясненията към финансовия отчет от стр. 1 до стр. 39 представляват неразделна част от него.

Пояснения към финансовия отчет

1 Обща информация

Доброволният пенсионен фонд „Съгласие“ (ДПФ „Съгласие“ или Фондът) е вписан в Регистъра на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по ф.д. № № 12370/2000 г. при Софийски градски съд.

Фондът е отделно юридическо лице, което се представлява при взаимоотношенията си с трети лица от Пенсионно осигурителна компания „Съгласие“ АД (ПОК).

С решение №338-ДПФ/25.08.2003 г. Комисията за финансово надзор дава на ПОК „Съгласие“ разрешение за управление на ДПФ „Съгласие“.

ПОК „Съгласие“ е с едностепенна система на управление. Съветът на директорите е в състав:

- Милен Георгиев Марков – Председател на Съвета на директорите и Главен изпълнителен директор
- Камен Иванов Колев – член на Съвета на директорите
- Иванка Данева Гайдарджиева – член на Съвета на директорите и изпълнителен директор
- Анатолий Методиев Величков – член на Съвета на директорите и изпълнителен директор
- Галина Стефанова Тодорова - член на Съвета на директорите
- Олег Тодоров Чулев - член на Съвета на директорите

Фондът е създаден за неопределен срок.

Фондът не отговаря с активите си за задълженията и за загубите на Дружеството, което го управлява и представлява.

Фондът няма служители.

2 Осигурителни и пенсионни договори

Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“ извършва допълнително доброволно пенсионно осигуряване за лична допълнителна доброволна пенсия. Покритите осигурителни случаи са: старост, инвалидност и смърт. Всяко физическо лице, навършило 16 години може доброволно да се осигурява или да бъде осигурявано.

Пенсионните схеми, които се предлагат, са разработени на предварително определени осигурителни вноски.

Осигурителните вноски за доброволно осигуряване могат да бъдат за сметка на самото лице и/или работодател и/или друг осигурител.

Отделните пенсионните схеми са:

- индивидуална пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на осигуреното лице;

- колективна пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на друг осигурител или работодател;

Допълнителните пенсии са пожизнени и срочни, по избор на осигуреното лице, като вида на пенсията и срока на нейното получаване се посочват в пенсионния договор при придобиване на право на допълнителна пенсия.

Плащанията са под формата на:

- допълнителни пенсии за старост и инвалидност;
- еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида;
- изплащане на наследствена пенсия;
- еднократно или разсрочено изплащане на наследниците на остатъка от средствата по индивидуалната партида на осигурените лица или пенсионера.

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се изчислява на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици.

Право на допълнителна пенсия може да се придобие и чрез внасяне на еднократни вноски, като техният размер се определя на базата на актиоерски разчети.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление "Осигурителен надзор".

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигурения;
- когато осигуреното лице прехвърли в полза на трето лице или друг пенсионен фонд цялата сума, натрупана в неговата индивидуална партида;
- при изтегляне на цялата сума, натрупана по неговата индивидуална партида.

Доходността от инвестирането на активите на Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“ за периода 30.12.2011 г.- 28.12.2013 г. е 7.98% на годишна база (по данни на КФН).

Основни данни за ДПФ „Съгласие“ за 2013 г.	‘000 лв
Постъпили вноски през периода	4 979
Изтеглени суми през периода	(3 379)
Удържани такси	(324)
Доход за разпределение, в т.ч.	3 257
На осигурените лица	3 029
Всичко активи, в т.ч.	57 411
На осигурени лица	57 281
Задължения към осигурените лица, в т.ч.	57 284
Дългосрочни	57 281

3 Основа за изготвяне на финансовите отчети

Финансовият отчет на Фонда е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (CMCC) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Фонда. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.), включително сравнителната информация за 2012 г., освен ако не е посочено друго.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Фонда да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността ръководството очаква, че Фонда има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

4 Промени в счетоводната политика

Фондът прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Фонда и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2013 г.:

МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване” – нетиране на финансови активи и финансови пасиви – в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 13 декември 2012 г.

Новите оповестявания са свързани с количествена информация относно признати финансови инструменти, нетирани в отчета за финансово състояние, както и онези финансови инструменти, за които има споразумение за нетиране независимо от това дали те са нетирани. Тъй като Фондът няма действащи споразумения за нетиране на финансови активи и финансови пасиви, прилагането на измененията няма съществен ефект върху оповестяванията или сумите, признати в отчета за финансовото състояние.

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност” в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност” дефинира справедливата стойност като цена, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Стандартът уточнява, че справедливата стойност се базира на сделка, склучвана на основния пазар за активи или пасива или при липса на такъв – на пазара с най-благоприятни условия. Основният пазар е пазарът с най-голям обем и дейност за съответния актив или пасив. Стандартът се прилага перспективно за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г.

Годишни подобрения 2011 г. в сила от 1 януари 2013 г., приети от ЕС на 27 март 2013 г.

-Изменението на МСС 32 пояснява, че отчитането на данък печалба във връзка с разпределение на дивиденти и разходи по сделки със собствениците е в съответствие с МСС 12. Данък върху доходите във връзка с разпределение на дивиденти се признава в

печалбата или загубата, докато данък върху доходите във връзка с разходи по сделки със собствениците се признава в собствения капитал.

Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Фонда

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила за финансовата година, започваща на 1 януари 2013 г. и не са били приложени от по-ранна дата от Фонда:

МСФО 9 „Финансови инструменти” в сила от 1 януари 2015 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 9 представлява първата част от проекта на Съвета по международни счетоводни стандарти (CMCC) за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване”. Той заменя четирите категории финансови активи при тяхното оценяване в МСС 39 с класификация на базата на един единствен принцип. МСФО 9 изисква всички финансови активи да се оценяват или по амортизирана стойност, или по справедлива стойност. Амортизираната стойност предоставя информация, която е полезна при вземането на решения, относно финансови активи, които се държат основно с цел получаването на парични потоци, състоящи се от плащане на главница и лихва. За всички други финансови активи включително тези, държани за търгуване, справедливата стойност представлява най-подходящата база за оценяване. МСФО 9 премахва необходимостта от няколко метода за обезценка, като предвижда метод за обезценка само за активите, отчитани по амортизирана стойност. Допълнителни раздели във връзка с обезценка и счетоводно отчитане на хеджиране са все още в процес на разработване. Ръководството на Фонда не очаква измененията да бъдат приложени преди публикуването на всички раздели на стандарта и към момента не може да оцени техния цялостен ефект.

МСС 27 „Индивидуални финансови отчети” (ревизиран) в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСС 27 „Индивидуални финансови отчети” (ревизиран) се отнася вече само за индивидуални финансови отчети, изискванията за които не са съществено променени.

МСС 32 „Финансови инструменти: представяне” (изменен) в сила от 1 януари 2014, приет от ЕС на 13 декември 2012 г.

Изменението уточнява, че правото на нетиране на финансови активи и пасиви трябва да бъде в сила към момента, а не да възниква в зависимост от бъдещо събитие. То също така трябва да може да бъде упражнявано от всички страни в рамките на обичайната дейност, както и в случаи на неизпълнение, нестъстоятелност или банкрут.

МСС 36 „Обезценка на активи” (изменен) в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС

Измененията изискват оповестяване на информация относно възстановимата стойност на обезценени нефинансови активи, в случай че тя е определена на базата на справедливата стойност, намалена с разходите за продажба. Те следва да се приложат ретроспективно. По-ранно прилагане е възможно само заедно с МСФО 13.

МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване” (изменен) в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС

Измененията позволяват да продължи отчитането на хеджиране в случай на новиране на деривативи в резултат на законови промени, които са определени като хеджиращи инструменти и които не се търгуват на борсата.

Публикувани са и следните нови стандарти и разяснения, но не се очаква те да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Фонда:

- МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“ в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.
- МСФО 11 „Съвместни ангажименти“ в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.
- МСФО 12 „Оповестяване на дялове в други предприятия“ в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.
- МСФО 10, МСФО 11, МСФО 12 – Преходни разпоредби, в сила от 1 януари 2014 г., приети от ЕС на 16 април 2013 г.
- МСФО 10, МСФО 12, МСС 27 (изменения) – Инвестиционни дружества, в сила от 1 януари 2014 г., все още не са приети от ЕС
- МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия“ (ревизиран) в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.
- КРМСФО 20 „Данъци“, в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС

5 Счетоводна политика

5.1 Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при съставянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

5.2. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Фонда по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

5.3. Отчитане по сегменти

Пенсионният Фонд развива дейност само в един икономически сектор поради правните ограничения и целта, за която е създаден. Поради тези причини няма да бъде показана информация за различни сектори.

5.4. Приходи

Основните приходи на пенсионния фонд са от инвестиции, включващи преоценка на ценни книжа, реализирани печалби или загуби от сделки с ценни книжа, лихви от банкови влогове и лихвоносни ценни книжа, получени дивиденти. Фонда получава приходи и от отдаване под наем на недвижимо имущество.

Приходите от дивиденти се признават в печалбата или загубата в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

Приходите от лихви се признават на принципа на текущо начисление.

Разликите от промените в оценката на финансовите инструменти спрямо пазарната им цена, се отчитат като текущ приход или разход от преоценки на финансови активи, когато тези активи са държани за търгуване.

Разликата между преоценената стойност и продажната цена на финансовите инструменти при сделки с тях, се признават като текущи приходи или разходи от операции с инвестиции.

5.5. Разходи

Разходи се признават в отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи за периода, за който се отнасят.

5.6. Инвестиционни имоти

Фондът отчита като инвестиционни имоти земя и сгради, които се държат по-скоро за получаване на приходи от наем или за увеличение на капитала или и за двете, отколкото за:

- използване при производствена дейност или административни цели
- продажба в рамките на обичайната икономическа дейност.

Инвестиционните имоти се признават като актив във финансовия отчет на Фонда само при условие, че са изпълнени следните две изисквания:

- вероятно е да бъдат получени бъдещи икономически изгоди от инвестиционните имоти
- стойността на инвестиционните имоти може надеждно да бъде оценена.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот – например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти, се отчитат като се използва моделът на справедливата стойност. Справедливата стойност представлява най-вероятната цена, която може да бъде получена на пазара към датата на баланса.

Инвестиционните имоти се преоценяват на тримесечна база и се включват в отчета за за нетни активи в наличност за доходи по пазарните им стойности. Те се определят от

независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Промени в справедливата цена на инвестиционните имоти или стойността на продажбата на инвестиционния имот се отразява на реда: „Резултат от инвестиционни имоти” в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовите отчети на Фонда, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Фондът да получи бъдещи икономически изгоди, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Фондът отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхната продажба. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или продажбата им, се признават в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи и се определят като разлика между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива.

5.7. Финансови активи

Финансовите активи на фонда, с изключение на хеджиращите инструменти, се класифицират в следните категории финансови инструменти:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят.

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

При първоначално признаване на финансов актив Фонда го оценява по справедливата стойност. Разходите по сделката, които могат да бъдат отнесени директно към придобиването или издаването на финансния актив, се отнасят към стойността на финансния актив или пасив, с изключение на финансовите активи или пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Отписването на финансов актив се извършва, когато Фонда загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансия актив – т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци, или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността. Тестове за обезценка се извършват към всяка дата на изготвяне на Отчет за нетните активи в наличност за доходи, за да се определи дали са налице обективни доказателства за наличието на обезценка на конкретни финансови активи или групи финансови активи.

Кредити и вземания са недеривативни финансии инструменти с фиксирана плащания, които не се търгуват на активен пазар. Заемите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в Отчета за промени в размера на нетните активи за текущия период. Вземания на Фонда спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени като финансии активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване. По дефиниция всички деривативни финансии активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Фондът не притежава други финансии инструменти, които попадат в тази категория.

Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансии инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на такъв.

След първоначално признаване всички финансии активи по справедливата стойност в печалбата или загубата се оценяват по справедливата им стойност, с изключение на онези инструменти, за които няма пазарни котировки на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена.

Справедливата стойност на финансите инструменти се определя към края на всеки ден на база пазарни котировки на цената им, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. В случай, че такива котировки не съществуват, справедливата стойност на финансите активи се определя чрез техники за оценка, в съответствие с приетите правила за оценка на активите на Фонда.

Основните използвани методи за преоценка са посочени по-долу, в зависимост от типа на инструмента:

Акции и права, приети за търговия на регулиран пазар

Последващата оценка на акции и права, приети за търговия на регулиран пазар, се

извършва по

- среднопретеглената цена на сключените с тях сделки за предходния работен ден, обявена в борсовия бюлетин, ако обемът на сключените с тях сделки за деня е не по-малък от 1 на сто от обема на съответната емисия;
  - ако не може да се определи цена по реда на предходните две разпоредби, оценката се извършва по най-високата цена "купува" за съответните ценни книжа от поръчките, активни към края на търговската сесия на регулирания пазар за предходния работен ден;
  - ако не може да се определи цена по реда на предходната разпоредба, цената на акциите, съответно на правата, се определя като средноаритметична на най-високата цена "купува" от поръчките, които са активни към края на търговската сесия на регулирания пазар за предходния работен ден, и среднопретеглената цена на сключените със съответните ценни книжа сделки също за предходния работен ден. Цената се определя по този ред само в случай, че има сключени сделки и подадени поръчки с цена "купува";
  - Метод: Оценка на акции/дялове по чл. 176, ал. 1, т. 10 от Кодекса за социално осигуряване:
- по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване до 12 часа в деня на оценката. В случай че след този час в деня на последващата оценка е определена и обявена цена за обратно изкупуване, ПОК „Съгласие“ уведомява заместник – председателя за това.
  - в случаите на изчисляване и обявяване на повече от една цена за обратно изкупуване на една акция/дял в зависимост от различни условия (срока, в рамките на който е държана акцията/дяла и др.), оценката се извършва по последната определена и обявена от дружеството цена на обратно изкупуване, която съответства на условията, на които отговарят притежаваните от пенсионния фонд акции/дялове на инвестиционното дружество/ договорния фонд;
  - В случаите, когато не е достигнат законово определеният минимален размер на нетната стойност на активите на договорен фонд, последващата оценка на издадените от него дялове се извършва по последната определена и обявена до 12 часа в деня на оценката емисионна стойност на един дял, намалена с размера на предвидените в правилата на договорния фонд разходи по емитирането и по обратното изкупуване на един дял. В случай че след този час в деня на последващата оценка е определена и обявена емисионна стойност на един дял, ПОК „Съгласие“ уведомява заместник-председателя за това.
    - В случаите, когато борсова търговия не се провежда в работни за Република България дни, поради обявена последна търговска сесия за годината, за последваща оценка за работните дни до края на годината на акциите и правата, за които са налице условията описани по-горе към деня на последната търговска сесия, се приема последващата оценка, валидна за деня, следващ деня на последната търговска сесия. Това правило не се прилага, когато на регулирания пазар не се провеждат търговски сесии за повече от 5 работни дни.
    - При невъзможност да се приложат начините за оценка описани по-горе, последващата оценка на акции, приети за търговия на регулиран пазар се извършва по един от следните методи:

- метод на пазарните множители на дружества аналоги чрез използване на модела на пазарните множители на дружество аналог
- метод на нетната балансова стойност на активите
- метод на дисконтираните нетни парични потоци

Прилагането на даден метод следва да се аргументира подробно, като се обоснове методиката за изчисление на цените. Избраният метод се прилага последователно при оценката на съответната ценна книга.

Акции и/или дялове, издадени от колективни инвестиционни схеми по реда на Закона за публичното предлагане на ценни книжа

Последващата оценка на тези акции или дялове се извършва по:

- Последваща оценка на акции, съответно на дялове по чл.176, ал.1, т.14 от Кодекса за социално осигуряване, се извършва по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване до 12 ч. българско време в деня на оценката. В случай че след този час в деня на последващата оценка е определена и обявена цена за обратно изкупуване, ПОК „Съгласие“ уведомява заместник-председателя за това.;
- В случаите на временно спиране на обратното изкупуване на акциите, съответно на дяловете, последващата им оценка се извършва или по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване, или по справедлива стойност, определена по метода на нетната балансова стойност на активите съгласно последния оповестен счетоводен баланс на колективната инвестиционна схема - която от двете величини е изчислена по най-актуални данни за нетните активи на схемата. Извън тези случаи, когато правилата на колективна инвестиционна схема предвиждат определени условия, при които не се осъществява обратно изкупуване на акции, съответно на дялове, последващата им оценка се извършва по последната определена и обявена нетна стойност на активите на една акция, съответно - на един дял.
- Извън случаите по предходната точка, когато правилата на колективна инвестиционна схема предвиждат определени условия, при които не се осъществява обратно изкупуване на акции, съответно на дялове, последващата им оценка се извършва по последната определена и обявена до 12 ч. българско време в деня на оценката нетна стойност на активите на една акция, съответно на един дял. В случай че след този час в деня на последващата оценка е определена и обявена нетна стойност на активите на една акция, съответно на един дял, ПОК „Съгласие“ уведомява заместник-председателя за това.

Облигации отговарящи на условията по чл. 176, ал. 1, т. 4, 6 - 8 от Кодекса за социално осигуряване, приети за търговия на регулиран пазар

Последващата оценка на тези облигации, се извършва по:

- среднопретеглена нетна цена на склучените с тях сделки за предходния работен ден (ден "T"), обявена в борсовия бюлетин, към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в борсовия бюлетин от ден "T-2", ако обемът на склучените с тези облигации сделки за деня е не по-малък от 3 на сто от обема на съответната емисия;
- ако не може да се определи цена по реда на предходната точка, последващата оценка се извършва по обявената в борсовия бюлетин най-висока нетна цена

"купува" от поръчките за ценни книжа от съответната емисия, които са активни към края на търговската сесия за предходния работен ден (ден "T"), към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в борсовия бюллетин от ден "T-2", при условие че общата нетна стойност на поръчките с най-висока нетна цена "купува" е не по-ниска от 30 000 лв.

- ако не може да се приложи нито една от предходните две точки, последващата оценка на облигации се извършва по метода на дисконтираните парични потоци или по друг подходящ метод, посочен в Правилата на Фонда.

Ценни книжа отговарящи на условията по чл. 176, ал. 1, т. 4, 7 и 9 от Кодекса за социално осигуряване, които не се търгуват на регулирани пазари

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по метода на дисконтираните парични потоци или по друг подходящ метод, посочен в Правилата на фонда;

Издадените в чужбина от българската държава облигации, облигации по чл. 176, ал. 1, т. 7 от Кодекса за социално осигуряване, приети за търговия на регулиран пазар в държава членка, и ценни книжа по чл. 176, ал. 1, т. 11, т. 12, букви "а" и "б" и т. 13, букви "а" и "б" от Кодекса за социално осигуряване

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по:

- последна цена на склучена с тях сделка за предходния работен ден, обявена в електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена на облигации, последващата им оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката;
- ако не може да се определи цена по реда на предходната точка, последващата оценка на ценните книжа се извършва по последна цена "купува" за предходния работен ден, обявена в електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена на облигации, последващата им оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката;
- при невъзможност да се приложат начините за оценка по предходните две точки се използва методът на съпоставими цени за ценни книжа със сходни условия за плащане, падеж и рейтинг или други общоприети методи, определени в правилата на Фонда.

Акции, включени в индекси на регулирани пазари на ценни книжа, приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави – членки или приети за търговия на регулирани пазари на ценни книжа в държави, посочени в наредба на Комисията за Финансов Надзор (КФН)

Последващата оценка се извършва по:

- последна цена на склучена с тях сделка за предходния работен ден при затваряне на регулирания пазар, на който те се търгуват;
- ако не може да се определи цена по предходната точка, последващата оценка на ценните книжа се извършва по най-високата цена "купува", обявена за предходния работен ден при затваряне на регулирания пазар, на който тези ценни книжа се търгуват;
- в случай че не може да бъдат приложени предходните две точки, последващата

оценка се извършва по един от методите и моделите за оценка на акции посочени в правилата.

последваща оценка на акции и/или дялове на колективна инвестиционна схема, която инвестира само в ценни книжа и депозити по чл.176, ал.1, т.1- 9, 11, 12, 13 и 15 от КСО и чието седалище или седалището на управляващото я дружество се намира в държава – членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство, съответно в държава, посочена в наредба на КФН, се извършва по последната определена и обявена цена на обратно изкупуване до 12 ч. българско време в деня на оценката.

Държавните ценни книжа, издадени от българската държава и емитирани в страната

Последващата оценка на тези ценни книжа се извършва по:

– средна брутна цена на всяка емисия за предходния работен ден на вторичния междубанков пазар. Средната цена се формира като средноаритметична от цените "купува" и "продава", за съответната емисия по котировките, обявени от не по-малко от трима първични дилъри на държавни ценни книжа при невъзможност да се приложи горепосочения начин за оценка се използва методът на линейна интерполяция.

5.8. Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват задължения към Дружеството, управляващо Фонда и задължения по репо- сделки.

Финансовите пасиви се признават тогава, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия.

Задълженията се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизируема стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

5.9. Договори за продажба и обратно изкупуване на ценни книжа

Ценни книжа могат да бъдат давани под наем или продавани с ангажимент за обратното им изкупуване (репо- сделка). Тези ценни книжа продължават да се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи, когато всички съществени рискове и изгоди от притежаването им остават за сметка на Фонда. В този случай се признава задължение към другата страна по договора в отчета за нетните активи в наличност за доходи, когато Фондът получи паричното възнаграждение.

Аналогично, когато Фондът взима под наем или купува ценни книжа с ангажимент за обратната им продажба (обратна репо- сделка), но не придобива рисковете и изгодите от собствеността върху тях, сделките се третират като предоставени обезпечени заеми, когато паричното възнаграждение е платено. Ценните книжа не се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи.

Разликата между продажната цена и цената при обратното изкупуване се признава разсрочено за периода на договора, като се използва метода на ефективната лихва. Ценните книжа, отдадени под наем, продължават да се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи. Ценни книжа, взети под наем, не се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи, освен ако не са продадени на трети лица, при което

задължението за обратно изкупуване се признава като търговско задължение по справедлива стойност и последваната печалба или загуба се включва в нетния оперативен резултат.

Когато Фондът взима под наем или купува ценни книжа с ангажимент за обратната им продажба (обратнаrepo-сделка), но придобива изгодите и/или рисковете и от собствеността върху тях, ценните книжа се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи.

5.10. Пари и парични еквиваленти

Фондът отчита като пари и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, депозити до три месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обращаеми в паричен еквивалент и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

5.11. Резерв за гарантиране на минимална доходност

Доброволният пенсионен фонд не създава пенсионни резерви за гарантиране на минималната доходност.

5.12. Такси

Таксата за управление на осигурителните вноски се удържа при постъпване на осигурителните вноски на базата на сключени договори за допълнително пенсионно осигуряване в ДПФ.

Задълженията към осигурените лица са оповестени по номинал, намалени с таксите съгласно Правилника на Фонда и увеличени с доходността от инвестиране.

Таксата за управление на осигурителните вноски се удържа при постъпване на осигурителните вноски на базата на сключените пенсионни договори.

Задълженията към осигурените лица са оповестени по номинал, намалени с таксите съгласно Правилника на Фонда и увеличени с доходността от инвестиране.

Във връзка с осъществяването на дейността по управление на ДПФ от Пенсионноосигурителната компания (ПОК), Фондът начислява и изплаща на ПОК следните такси:

- встъпителна такса: 9 лв. по индивидуален договор; 7 лв. за всяко осигурено лице по договор с работодател или друг осигурител с осигурени по договора до 100 лица, включително; 3 лв. за всяко осигурено лице по договор с работодател или друг осигурител с осигурени по договора от 101 до 4000 лица, включително; 0 лв. за всяко осигурено лице по договор с работодател или друг осигурител с осигурени по договора над 4000 лица.
- такса за обслужване на дейността от всяка осигурителна вноска:
  - по индивидуален договор с осигурено лице и при сключен в полза на осигуреното лице договор с друг осигурител – от 2.5 на сто до 4.0 на сто в зависимост от размера на вноската;
  - по договор с работодател с размер на вноската до данъчната преференция – 3.20 на сто; по договор с работодател с размер на вноската до данъчната преференция, при допълнително условие в договора работодателят да направи периодични вноски за период най-малко от 24 месеца – 1.85 на сто;
  - по договор с работодател с размер на вноската над данъчната преференция – 1.85 на сто.

по договор с работодател в зависимост от броя на осигурените лица:

- до 1000 лица, включително – 3.20 на сто;
- от 1001 до 2000 лица, включително – 3.00 на сто;
- от 2001 до 3000 лица, включително – 1.85 на сто;
- от 3001 до 4000 лица, включително – 1.70 на сто;
- над 4000 лица – 0 на сто.

- ударжка при теглене – 10 (десет) на сто от изтеглената сума, но не повече от 20 (двадесет) лева при всяко изтегляне на средства от индивидуалната партида преди придобиване на право на лична пенсия за старост или инвалидност.
- инвестиционна такса – 7 (седем) на сто от доходността от управление на средствата във Фонда.

5.13. Данъци

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

Приходите от инвестиране на активите на Фонда, разпределени по индивидуалните партиди на осигурените лица не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Услугите по допълнително доброволно пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

5.14. Провизии условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Фонда и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например правни спорове. Провизиите за преструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за преструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за преструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Фонда е сигурен, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

5.15. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

5.15.1. Справедлива стойност на финансовите инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котирани цени на активен пазар в съответствие с Правилата на Фонда и Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионно-осигурителната Компания.

При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансова инструмент. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

5.15.2. Обезценка на финансови активи

Ръководството преценява на всяка балансова дата дали са налице обективни доказателства за обезценката на финансов актив или на група от финансови активи.

Ако съществуват обективни доказателства, че е възникната загуба от обезценка от кредити и вземания, сумата на загубата се оценява като разлика между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Балансовата стойност на актива се намалява или директно, или чрез корективна сметка. Сумата на загубата се признава в текущата печалба или загуба.

Финансов актив или група от финансови активи се считат за обезценени и са възникнали загуби от обезценка, когато са налице обективни доказателства за обезценка, произхождащи от едно или повече събития, които са настъпили след първоначалното признаване на актива (събитие „загуба“) и когато това събитие загуба (или събития) има ефект върху очакваните бъдещи парични потоци от финансия актив или от групата финансови активи, които могат да се оценят надеждно.

Може да не е възможно да се идентифицира единично, самостоятелно събитие, което е причинило обезценката. По-скоро обезценката може да е причинена от комбинирания ефект на няколко събития.

Загубите, които се очакват в резултат на бъдещите събития, независимо от тяхната вероятност, не се признават.

6. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Фонда включват имоти, които се държат с инвестиционна цел.

Промени в балансовите стойности, отразени в Отчета за нетните активи в наличност за доходи, могат да бъдат представени както следва:

	‘000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2012 г.	3 426
Новопридобити активи	-
Нетна печалба от промяна на справедливата стойност	-
Балансова стойност към 31 декември 2013 г.	3 426
Новопридобити активи	-
Нетна печалба от промяна на справедливата стойност	-
Балансова стойност към 31 декември 2013 г.	3 426

През периода инвестиционните имоти представляват:

- 18.60% от поземлен имот и сгради на адрес гр. Пловдив., придобити през 2005 г. на стойност 251 хил. лв. с пазарна стойност към 31.12.2010 г. 376 хил. лв.;
- 14% от терен в Северна промишлена зона гр. Бургас придобит през 2006 г. на стойност 644 хил. лв. с пазарната стойност към 31.12.2010 г. 778 хил. лв.;
- 44% идеални части от сгради в гр. Русе, Западна промишлена зона придобит през 2008 г. на стойност 418 хил. лв. с пазарна стойност към 31.12.2010 г. 416 хил. лв.;
- 11.08% от имот земя и спортни сгради в гр. София, Сердика придобити през 2010 г. на стойност 1 617 хил. лв. и преоценен до пазарната му стойност към 31.12.2010 г. 1 648 хил. лв.
- 1.40% от имот земя и спортни сгради в гр. София, Сердика придобити през 2011 г. на стойност 204 хил. лв. и преоценен до пазарната му стойност към 31.03.2011 г. 208 хил. лв.

Направеният анализ от независими оценители не дава основание за корекция на пазарните стойности на имотите и те запазват оценките си на нивата на оценките към 31.12.2013 г.

Инвестиционните имоти са представени във финансовите отчети на Фонда като е използван модел на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти не са заложени като обезпечение по заеми.

Следните суми, свързани с инвестиционните имоти, са отразени в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи:

	2013 ‘000 лв	2012 ‘000 лв
Нетна промяна в справедливата стойност	-	-
Приходи от наеми на инвестиционен имот в гр.Русе	7	8
Преки оперативни разходи	(19)	(20)
	(12)	(12)

7. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

	Пояснение	2013 ‘000 лв	2012 ‘000 лв
Инвестиции в акции	7.1	24 041	18 405
Инвестиции в дялове и акции на колективни инвестиционни схеми	7.2	4 836	5 285
Инвестиции в дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	7.3	4 659	4 494
Инвестиции в други дългови ценни книжа	7.4	16 310	10 862
Инвестиции в банкови депозити	7.5	1 107	2 021
		50 953	41 067

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата на Фонда са класифицирани като финансови активи, държани за търгуване.

Инвестициите по справедлива стойност по видове валути са представени както следва:

	2013 ‘000 лв	2012 ‘000 лв
Инвестиции по справедлива стойност в лева	29 520	24 708
Инвестиции по справедлива стойност в евро	13 643	12 516
Инвестиции по справедлива стойност в долари	6 998	2 768
Инвестиции по справедлива стойност в турски лири	792	1075
	50 953	41 067

Представените по-долу стойности към 31 декември 2013 г. на ценните книжа, държани за търгуване са определени посредством използване на пазарни котировки на тези книжа. При липса на котирани цени на активен пазар за определяне на справедливите стойности на някои от облигациите са приложени техники за оценка в съответствие с Правилата на Фонда и Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г.

7.1. Инвестиции в акции

Еmitent	Емисия	Брой	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2013 ‘000 лв.
Св. Св. Константин и Елена АД	BG11SVVAAT11	44 037	BGN	412
КРЗ Одесос АД	BG11KOVABT17	12 109	BGN	896
Параходство БРП АД	BG1100100038	317 463	BGN	302
Асенова крепост АД	BG11ASASBT10	80 326	BGN	952
Каучук АД	BG11KAPAAT12	46 933	BGN	1 408
Оловно - цинков комплекс АД	BG11OLKAAT10	10 394	BGN	1
Неохим АД	BG11NEDIAT11	15 022	BGN	784
Холдинг Варна АД	BG1100036984	81 852	BGN	1 131
Индустриски Холдинг България АД	BG1100019980	189 802	BGN	158
Зърнени храни България АД	BG1100109070	2 350 541	BGN	1 053
Проучване и добив на нефт и газ АД	BG1100019022	70 185	BGN	432
Велграф Асет Мениджмънт АД	BG1100010104	702 200	BGN	2 071
Сила Холдинг АД	BG1100027983	495 000	BGN	718
Химснаб АД	BG11EMTOAT16	72 720	BGN	2 316
Капман Грийн Енерджи Фонд АД	BG1100032082	30 000	BGN	31
Енерго - Про Подажби АД	BG1100027116	37 101	BGN	518
Енерго - Про Мрежи АД	BG1100026118	2 358	BGN	381
Слънце Стара Загора АД	BG11SLSTAT17	10 732	BGN	86
ЧЕЗ Електро България АД	BG1100024113	249	BGN	1 793
Холдинг Център АД	BG1100080982	7 500	BGN	109
Холдинг Нов век АД	BG1100058988	77 500	BGN	542
Енемона АД	BG1200001102	2 579	BGN	10
Инвестиционна компания Галата АД	BG1100035135	1 339 894	BGN	1 876
Регала Инвест АД	BG1100036133	515 100	BGN	719
Булленд инвестмънтс АДСИЦ	BG1100067054	626 899	BGN	562
ЦКБ Риъл истейт фонд АДСИЦ	BG1100120051	9 672	BGN	551
Болкан енд Сий Пропъртис АДСИЦ	BG1100099065	163 650	BGN	2 250
Адванс терафонд АДСИЦ	BG1100025052	302 400	BGN	723
Супер Боровец Пропърти Фонд АДСИЦ	BG1100041067	519 000	BGN	778
Кепитъл Мениджмънт АДСИЦ	BG1100121059	8 934	BGN	478
				24 041

7.2. Инвестиции в дялове и акции на колективни инвестиционни схеми

Еmitент	Емисия	Брой	Валута	Справедлива стойност към 31.12.2013 ‘000 лв.
ДФ Конкорд Фонд - 2 Акции	BG9000012138	22 411	BGN	166
ДФ ДСК Растеж	BG9000004069	64 015	BGN	48
ДФ Тексим България	BG9000018069	7 526	BGN	385
ДФ ЦКБ Лидер	BG9000007070	42 355	BGN	340
ДФ Стандарт инвестмънт високодоходен фонд	BG9000002063	5 387	BGN	18
ДФ Селект Баланс	BG9000009134	32 777	BGN	525
ДФ Реал Финанс високодоходен фонд	BG9000016071	295 377	BGN	236
ДФ Реал Финанс балансиран фонд	BG9000017079	208 797	BGN	178
ДФ Адванс IPO фонд	BG9000023077	101 386	EUR	196
ДФ Съгласие профит	BG9000021063	83 246	BGN	558
ДФ Съгласие престиж	BG9000020065	42 074	BGN	275
ДФ Конкорд Фонд - 6 Паричен	BG9000009084	99 922	BGN	1 412
				4 337

Дялове на чуждестранни емитенти

ETFLAB DAX	DE000ETFL011	250	EUR	44
Lyxor ETF Turkey	FR0010326256	6 350	EUR	455
				499

7.3. Инвестиции в дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки

Еmitент	Емисия	Лихвен процент	Падеж	Видва лута	Номинал	Справедлива стойност към ‘000 лв.
ДЦК Р България						лв. / евро/щ.д./ тр.л
МФ	BG2040010212	5.00%	13.07.2020	BGN	200 000	231
						231
Република Хърватска	XS0908769887	5.50%	04.04.2023	USD	250000	349
Република Румъния	XS0852474336	4.88%	07.11.2019	EUR	300000	630
Република Румъния	XS0972758741	4.63%	18.09.2020	EUR	500000	1032

Република Румъния	US77586TAC09	4.38%	22.08.2023	USD	450000	628
Република Словения	SI0002103149	4.38%	18.01.2021	EUR	150000	303
Република Словения	SI0002102984	4.63%	09.09.2024	EUR	250000	479
Република Турция	US900123AY60	6.88%	17.03.2036	USD	150000	215
Европейска инвестиционна банка	XS0543366164	8.00%	23.11.2015	TRL	1200000	792

4 428

7.4. Инвестиции в други дългови ценни книжа

Еmitент	Емисия	Лихвен процент	Падеж	Вид валута	Nоминал	Справедли ва
					ав./евро/ ш.д	стойност към 31.12.2013
*000 ав.						

Корпоративни облигации на български емитенти

Холдинг Нов Век АД	BG2100049068	8.00%	15.12.2017	EUR	200 000	410
Холдинг Варна АД	BG2100033062	8.00%	18.10.2017	EUR	66 000	138
Асенова крепост АД	BG2100002091	11.00%	30.01.2015	EUR	100 000	215
Финанс консултинг АД	BG2100013098	9.00%	19.08.2018	EUR	50 000	105
Хелт енд уелнес АДСИЦ	BG2100005094	8.50%	17.03.2014	EUR	800 000	1 669
Аркус АД	BG2100011100	8.50%	03.01.2018	EUR	766 000	1 637
Велграф Асет	BG2100020119	8.00%	11.11.2018	EUR	250 000	522
Мениджмънт АД						
Техноимпортекспорт АД	BG2100013122	8.00%	10.08.2019	EUR	500 000	1 044
АСТЕРА I ЕАД	BG2100007116	8.00%	14.03.2018	EUR	410 400	879
Петрол АД	XS0271812447	8.38%	26.01.2017	EUR	400 000	476

7 095

Корпоративни облигации на чуждестранни емитенти

Загребски Холдинг	XS0309688918	5.50%	10.07.2017	EUR	750 000	1 239
Комерцбанк	DE000CB83CF0	7.75%	16.03.2021	EUR	400 000	946
Heidelberg Druck	DE000A1KQ1E2	9.25%	15.04.2018	EUR	150 000	318
SAZKA	XS0258547057	9.00%	12.07.2021	EUR	25 892	5
Fiat Finance&Trade	XS0906420574	6.63%	15.03.2018	EUR	350 000	776
New World Resources NV	XS0877986231	7.88%	15.01.2021	EUR	150 000	125
Банка Руский Стандарт	XS0841677387	10.75%	10.04.2018	USD	250 000	360
Eurasia Cap. SA	XS0846652666	9.38%	24.04.2020	USD	200 000	289
Credit Bank of Moskow	XS0879105558	7.70%	01.02.2018	USD	200 000	293
Hrvatska Elektroprivreda	XS0853036860	6.00%	09.11.2017	USD	200 000	291
MHP SA	USL6366MAC75	8.25%	02.04.2020	USD	107 000	138
Turkey Vakiflar Bank	XS0916347759	3.75%	15.04.2018	USD	200 000	267

VTB BANK	XS0842078536	6.95%	17.10.2022	USD	300 000	443
Vnesheconombank	XS0993162683	5.94%	21.11.2023	USD	200 000	285
Koc Holdings	XS0922615819	3.50%	24.04.2020	USD	250 000	304
Gazprombank	XS0975320879	7.50%	28.12.2023	USD	200 000	289
CEDC FIN CORP(EXCH)	US15080BAD82	10.00%	30.04.2018	USD	74 047	88
						6 456
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни						
Република Украйна	XS0917605841	7.50%	17.04.2023	USD	400 000	519
Република Украйна	XS0804778214	7.95%	04.06.2014	USD	520 000	742
						1 261
Общински облигации на чуждестранни емитенти						
Община Киев	XS0233620235	8.00%	06.11.2015	USD	200 000	265
Община Киев	XS0644750027	9.38%	11.07.2016	USD	900 000	1 233
						1 498
						16 310

За определянето на справедливите стойностите към 31.12.2013 г. на облигации от емисии BG2100049068, BG2100033062, BG2100002091, BG2100013098, BG2100011100, BG2100020119, BG2100013122 BG2100007116, е използвана техника за оценка – метод на дисконтираните парични потоци.

7.5. Инвестиции в банкови депозити

Банка	Лихвен процент	Падеж	Валута	Nоминал	Сума на депозита
				ав.	към 31.12.2013
УниКредит Булбанк	2.50%	30/06/2014	BGN	1 100 000	1 107

8. Вземания

	2013 ‘000 ав	2012 ‘000 ав
Дивиденти от акции на Кепитъл мениджмънт АДСИЦ за 2012 г.	15	-
Дивиденти от акции на Кепитъл мениджмънт АДСИЦ за 2011 г.	30	30
Главница по облигации на Ален мак АД от емисия BG2100007090	-	18
Главница по облигации на Ален мак АД от емисия BG2100024061	284	301
Лихва по облигации на Ален мак АД от емисия BG2100024061	10	10
Наем на инвестиционен имот в Русе	1	1

Репо сделка с акции на КРЗ Одесос АД	400	389
Репо сделка с акции на Св. Св. Константин и Елена Холдинг АД	203	695
Репо сделка с акции на Сила Холдинг АД	508	400
Репо сделка с акции на Химснаб АД	799	440
Репо сделка с акции на Холдинг Варна АД	-	107
Репо сделка с акции на Инвестиционна Компания Галата	143	-
Лихви по облигации на Асенова крепост АД от емисия BG2100002091	10	-
Лихва по облигации на Холдинг Нов Век АД от емисия BG2100049068	38	-
Главница по облигации на Холдинг Нов Век АД от емисия BG2100049068	78	-
Лихва по облигации на Газпромбанк	5	-
Дивиденти по привилегированите акции на Енемона АД	2	-
	2 526	2 391

9. Парични средства

Паричните средства включват следните компоненти:

	2013 '000 лв	2012 '000 лв
Парични средства в брой и в банки		
- в лева	408	65
- в евро	-	8
- в щатски долари	<u>98</u>	<u>13</u>
	506	86

Паричните средства и еквиваленти, представени в Отчета за паричните потоци, включват:

	31.12.2013 '000 лв	31.12.2012 '000 лв
Банкови депозити, до 3 месеца	-	768
Парични средства в брой и в разплащателни сметки	<u>506</u>	<u>86</u>
	506	854

10. Задължения по репо сделки и други

	2013 '000 лв	2012 '000 лв
Репо сделки	5	-
Постъпили суми за лихвено плащане на Аркус АД с падеж 03.01.2013г	-	22
Данъци	6	2
Други задължения	<u>4</u>	<u>2</u>
	15	26

11. Нетни активи в наличност за доходи

	2013 ‘000 лв	2012 ‘000 лв
Нетни активи в наличност за доходи към края на периода	57 281	46 875

11.1. Изменение на нетните активи в наличност за доходи

Изменението на нетните активи в наличност за доходи е резултат от:

	2013 ‘000 лв	2012 ‘000 лв
Към началото на периода	46 875	40 861
Постъпили осигурителни вноски	4 979	4 202
Постъпили суми от пенсионни фондове, управявани от други ПОД	6 470	1 516
Общо увеличение от осигурителни вноски	11 449	5 718
 Постъпили суми от пожизнения пенсионен резерв от ПОК	 1	 1
 Доход от инвестиране на средствата на фонда	 3 257	 4 044
 Изплатени пенсии	 (117)	 (111)
Еднократно или разсрочено изплатени суми на осигурени лица	(3 169)	(2 746)
Средства за изплащане на наследници на осигурени лица	(142)	(116)
Изплатени суми по осигурителни договори	(3 428)	(2 973)
 Преведени данъци	 (30)	 (29)
Встъпителна такса	(5)	(2)
Такса за обслужване	(79)	(74)
7 % такса от доходността	(228)	(283)
Такса за прехвърляне		
Такса за изтегляне	(12)	(11)
	(354)	(399)
 Преведени суми на осигурени лица, преминали в други пенсионни фондове	 (519)	 (377)
Към края на периода	57 281	46 875

11.2. Прекратени осигурителни договори

Прекратени осигурителни договори на осигурени лица, напуснали фонда през 2013 и 2012 година са в резултат от:

Основание	2013		2012	
	Брой	Изплатена сума '000 лв	Брой	Изплатена сума '000 лв
Изтеглени средства	111	949	513	651
Прехвърляне към други фондове	76	519	91	377
Придобито право на пенсия	1 353	2 337	1 234	2 206
Смърт на осигурено лице	125	142	117	116
		3 947		3 350

12. Печалби от финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно

Представените в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи нетни печалби от финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата са свързани с финансови активи и пасиви класифицирани като държани за търгуване.

	2013 '000 лв.	2012 '000 лв.
Приходи от лихви	1 639	1 499
Приходи от дивиденти	256	151
Печалба от продажба на финансови активи	407	156
Загуба от продажба на финансови активи	(440)	(141)
Печалба от промяна в справедливата стойност	53 301	30 464
Загуба от промяна в справедливата стойност	(51 351)	(28 034)
Положителни валутно-курсови разлики	2 290	1 792
Отрицателни валутно-курсови разлики	(2 803)	(1 802)
Платени комисионни на инвестиционни посредници	(29)	(29)
Други финансови разходи	(1)	
	3 269	4 056

13. Удръжки и такси за Пенсионноосигурителната Компания (ПОК)

Видове такси	Размер на таксите съгласно Правилника на Фонда	2013		2012	
		Стойност на таксата	Стойност на таксата	Стойност на таксата	Стойност на таксата
Всъщителна такса	0-9 лв.	5		2	
Такса за обслужване на дейността	от 0 - до 4.0%		79		74
Такса изтегляне	10 %, но не повече от 20 лв.		12		11
Такса прехвърляне	18 лв.				
Такса от доходността	7% от дохода от инвестиране	228		283	
		324		370	

14. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Фонда включват ПОК „Съгласие“ АД и ръководството му.

14.1. Сделки през годината

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия.

Видове такси	Встъпителна такса ‘000 лв	Такса обслужване ‘000 лв	Такса изтегляне ‘000 лв	Такса от доходността ‘000 лв	Всичко ‘000 лв	
					изтегляне ‘000 лв	доходността ‘000 лв
Към 01.01.2012 г.	0	7	1	89	97	
Преведени към ПОК	(2)	(72)	(11)	(316)	(401)	
Начисления към ПОК	2	74	11	283	370	
Към 31.12.2012 г.	0	9	1	56	66	
Преведени към ПОК	(5)	(79)	(12)	(182)	(278)	
Начисления към ПОК	5	79	12	228	324	
Към 31.12.2013 г.	0	9	1	102	112	

14.2. Разчети със свързани лица в края на годината

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Задължение към ПОК Съгласие:		
- такса за обслужване	9	9
- такса за изтегляне	1	1
- инвестиционна такса	102	56
Общо задължения към свързани лица	112	66

15. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Фондът не е осъществил инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

16. Условни активи и пасиви

През периода Фондът няма условни активи или пасиви и няма предявени към него правни искове.

17. Политика по управление на риска

17.1. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Фондът набира парични средства от осигурените лица, които се управляват от ПОК в съответствие с Правилата за дейността на Фонда и изискванията на пенсионното законодателство. Тези парични средства се инвестират в позволени от КСО инструменти, съобразно инвестиционната политика на Фонда. Вследствие на използването на финансови инструменти Фондът е изложен на различни видове риск, които ПОК идентифицира, анализира и управлява. Най-значимите финансови рискове, на които е изложен Фонда са пазарен риск (ценови) риск и кредитен риск.

Рискът в дейността по управлението на портфейла на Фонда е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните.

Спецификата при управлението на портфейли на пенсионни фондове извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск. От особено значение са процедурите за наблюдение, анализ и управление на същите, като преследваната цел е всички рискове да бъдат поддържани в приемливи граници, при съблюдаване на принципите за оптимална ликвидност и диверсификация на портфейла.

Управлението на риска във Фонда, се извършва от ПОК и се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано според нивата на компетенции както следва:

- 1 Съвет на директорите - определя допустимите нива на риск в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- 2 Изпълнителни директори - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата стратегия за управление на риска;
- 3 Дирекция "Управление на риска" - извършва оперативно дейността по измерване, мониторинг, управление и контрол на рисковете при управлението на портфейла на Фонда.

Дейността по управлението на рисковете се извършва ежедневно, като се спазват всички нормативни изисквания и вътрешните правила за управление на риска. При оценката на риска се прилагат подходящи измерители, като стойностите им се анализират ежедневно и се следят ограниченията и действащите лимити.

Основен риск за дейността на Фонда е понижаване на пазарните цени на притежаваните финансови инструменти, които към 31 декември 2013 г. са 86.82% от неговите активи. Подобно развитие би довело до отчитане на преоценъчни загуби и съответното намаляване на нетната стойност на активите.

Пазарният риск, на който е изложен Фондът, вследствие на използването на финансови инструменти, е рискът от промени в цените на активите, валутния курс и лихвения процент.

17.1.1. Анализ на ценовия риск

Всички търгуеми финансови инструменти са изложени на ценови риск, който представлява рискът от повишаване или намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните условия. Финансовите инструменти се оценяват по справедлива стойност и всички промени в пазарните условия се отразяват директно в Отчета за нетни активи в наличност за доходи.

Притежаваните от Фонда финансови инструменти се управляват, отчитайки променящите се пазарни условия. При анализа на ценовия риск се вземат под внимание утвърдените лимити, залегнали във вътрешните правила за наблюдение и управление на риска.. За намаляване на този тип риск ПОК се стреми максимално да диверсифицира инвестициите в портфейла спрямо определен икономически сектор, икономическа структура или емитент.

ПОК измерва ценовия риск на инвестициите в акции посредством историческата волатилност на цената, измерена чрез стандартното отклонение за период от един, три и шест месеца.

За периода от създаване на Фонда до 31 декември 2013 г., предвид характера, структурата и обема на инвестициите, не е преценено като необходимо и целесъобразно извършването на хеджиране на риска чрез използване на деривативни финансови инструменти.

За избягване на риска от концентрация, ПОК спазва стриктно заложените нормативни ограничения за инвестиране на активите на Фонда.

17.1.2. Валутен риск

Фондът е изложен на валутен риск при сключването на сделки във валута различна от лев и евро.

Към датата на приемане на финансовия отчет, България продължава да има фиксиран курс към еврото, което премахва в значителна степен валутния риск. Такъв риск би възникнал при промяна на нормативно определения курс 1 евро към 1.95583 лв., за което вероятността към края на 2013 год. е незначителна.

Валутната структура към 31.12.2013 год. на управляваните активи в портфейла на ДПФ Съгласие е, както следва:

Активи, деноминирани в лев или евро – 82.54%;

Активи деноминирани във валута различна от лев и евро – 17.46%.

За да намали валутния риск, Компанията следи паричните потоци, които не са в български лева. Осъществяваната политика по управление на валутния риск е насочена към неизвършване на значителни операции и неподдържане на отворени позиции в чуждестранна валута, различна от евро, поради което и нетните валутни курсови разлики са незначителни.

Структурата на финансовите активи по валути е както следва:

	Излагане на краткосрочен риск			
	Щатски долари ‘000 лв	Евро ‘000 лв	Лева ‘000 лв	Общо ‘000 лв
31 декември 2013 г.				
Парични средства в каса и банка	98	-	408	506
Срочни депозити		-	1 107	1 107
Корпоративни облигации		1 669	-	1 669
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	742	-	-	742
Вземания, свързани с инвестиции	5	420	2 101	2 526
Общо излагане на риск	845	2 089	3 616	6 550

	Излагане на дългосрочен рисък					Общо
Щатски долари '000 лв	Евро '000 лв	Лева '000 лв	Руски рубли '000 лв	Турски лири '000 лв		
31 декември 2013 г.						
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки и/или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	1 192	2 444	231	-	792	4 659
Корпоративни облигации	-	5 426	-	-	-	5 426
Корпоративни облигации в чужбина	3 566	2890	-	-	-	6456
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	519	-	-	-	-	519
Общински облигации	1 498	-	-	-	-	1 498
Акции	-	24 041	-	-	-	24 041
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	-	695	4 141	-	-	4 836
Инвестиционни имоти	-	-	3 426	-	-	3 426
Общо излагане на рисък	6 775	11 455	31 839	-	792	50 861

	Излагане на краткосрочен рисък				Общо
Щатски долари '000 лв	Евро '000 лв	Лева '000 лв	Общо		
31 декември 2012 г.					
Парични средства в каса и банка	13	8	65	86	
Срочни депозити		548	1473	2 021	
Вземания, свързани с инвестиции	-	329	2 062	2 391	
Общо излагане на рисък	13	885	3 600	4 498	

	Излагане на дългосрочен рисък					Общо
Щатски долари '000 лв	Евро '000 лв	Лева '000 лв	Руски рубли '000 лв	Турски лири '000 лв		
31 декември 2012 г.						
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки и/или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	368	2 495	556	-	1075	4 494
Корпоративни облигации	-	4 817	-	-	-	4 817
Корпоративни облигации в чужбина	1812	3 429	525	-	-	5 766
Общински облигации	279	-	-	-	-	279

Акции		18 405	-	-	18 405
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	309	1227	3 749	-	5 285
Инвестиционни имоти		-	3 426	-	3 426
Общо излагане на рисък	2 768	11 968	26 661	0	42 472

17.1.3. Лихвен рисък

Фондът не използва кредитно финансиране за дейността си, поради което пасивите му не са изложени на лихвен рисък.

Дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с възприетата от ПОК инвестиционна стратегия на Фонда. Процедурите по управление на лихвенния рисък се прилагат от гл.т. на чувствителността на активите на Фонда спрямо промени в лихвените равнища.

Лихвеният рисък се наблюдава и измерва чрез следните количествени методи – дюрация, модифицирана дюрация, конвекция и рискова премия. Дюрацията е основната мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. ПОК използва модифицираната дюрация и конвекцията, за да измери лихвения рисък и да оцени възможните отклонения в пазарната цена на инструмента вследствие изменението на лихвените нива. Рисковата премия е разликата между доходността до падеж на корпоративна, община, или ипотечна облигация и доходността до падеж на ДЦК със сходен падеж. ПОК анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитния рейтинг на емитента.

Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди или валути.

При нарастване на лихвите с 0.5% стойността на портфейла от дългови ценни книжа се понижава с 366 058.17 лв.

Дюрацията на активите на Фонда е 3.60. Модифицирана дюрация на активите на Фонда е 3.43

В следващата таблица е показана информация за номиналните лихвени проценти на активите на Фонда:

31 декември 2013 г.	Лихвен %	Лихвоносни	Безлихвени	Общо
		‘000 лв	‘000 лв	‘000 лв
	от 0.20% до			
Парични средства в каса и банка	0.75%	506	-	506
Срочни депозити	2.5%	1 107	-	1 107
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	от 4.38% до 8%	4 659	-	4 659
Корпоративни облигации	от 8% до 11%	7 095	-	7 095
Корпоративни облигации в чужбина	от 3.75% до	6 456	-	6 456

		10.75%		
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	От 7,50% до 7,95%	1 261	-	1 261
Общински облигации	от 8% до 9,38%	1 498	-	1 498
Акции		-	24 041	24 041
Дялове в колективни инвестиционни схеми		-	4 836	4 836
Инвестиционни имоти		-	3 426	3 426
Вземания, свързани с инвестиции		-	2 526	2 526
Общо активи		22 582	34 829	57 411

31 декември 2012 г.	Лихвен %	Лихвоносни	Безлихвени	Общо
		'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	от 0.20% до 0.75%	59	27	86
Срочни депозити	от 1.15% до 5.35%	2 021	-	2 021
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	от 4.5% до 8%	4 494	-	4 494
Корпоративни облигации	от 8% до 11%	4 817	-	4 817
Корпоративни облигации в чужбина	от 5.5% до 13%	5 766	-	5 766
Общински облигации	8.00%	279	-	279
Акции		-	18 405	18 405
Дялове в колективни инвестиционни схеми		-	5 285	5 285
Инвестиционни имоти		-	3 426	3 426
Вземания, свързани с инвестиции		-	2 391	2 391
Общо активи		17 436	29 534	46 970

17.2. Анализ на кредитния риск

При управление на кредитния риск ПОК наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти.

При наблюдението на рисковата експозиция се отчитат колебанията в справедливата стойност на финансовите инструменти. Кредитният риск при някои от компаниите емитенти на ценни книжа, в които са инвестиирани средства на осигурените лица, през разглеждания период, може да бъде оценен като висок. Налице са, както ликвидни проблеми, които възпрепядстват нормалното погасяване на дължимите лихви и/или главници по издадените облигации, така и влошени финансови показатели, отнасящи се до рентабилността и финансовата задолжност на емитентите. Към 31.12.2013 год. това са: Ален мак АД, Асенова крепост АД. Финансовото състояние на дългниците се анализира на база на текущите им финансови отчети и друга достъпна за кредиторите информация. За разглеждания период кредитният риск не представлява съществена заплаха за стабилността на ДПФ Съгласие. При необходимост ще бъдат предприети

законови мерки с цел да се защитят в максимална степен интересите на осигурените лица. Фондът се опитва да намали кредитния рисков като осъществява сделки приоритетно с контрагенти, притежаващи висок кредитен рейтинг и когато е необходимо изисква обезпечения.

Кредитният рейтинг на инвестиции на Фонда е представен в следващата таблица:

Еmitent	ISIN	Рейтинг	Агенция
Република България	BG2040010212	BBB	S&P
Загребски холдинг	XS0309688918	BA2	Moody's
Банка Руский Стандарт	XS0841677387	B3	Moody's
Heidelberg Druck	DE000A1KQ1E2	Caa1	Moody's
Комерцбанк	DE000CB83CF0	BA2	Moody's
New World Resources NV	XS0877986231	Ca	Moody's
MHP SA	USL6366MAC75	CCC+	S&P
Община Киев	XS0644750027	Caa2	Moody's
Република Хърватска	XS0908769887	Ba1	Moody's
Република Словения	SI0002102984	Ba1	Moody's
Fiat Finance&Trade	XS0906420574	B2	Moody's
Република Турция	US900123AY60	Baa3	Moody's
Банка Руский Стандарт	XS0841677387	B3	Moody's
Република Украина	XS0917605841	Caa2	Moody's
Home Credit & Finance Bank	XS0846652666	B1	Moody's
Община Киев	XS0233620235	Caa2	Moody's
Република Словения	SI0002103149	Ba1	Moody's
Hrvatska Elektroprivreda	XS0853036860	Ba2	Moody's
Credit Bank of Moskow	XS0879105558	B1	Moody's
Turkey Vakiflar Bank	XS0916347759	Baa2	Moody's
VTB BANK	XS0842078536	Ba1	Moody's
Koc Holdings	XS0922615819	Baa3	Moody's
Република Румъния	XS0852474336	Baa3	Moody's
Република Румъния	US77586TAC09	Baa3	Moody's
Gazprombank	XS0975320879	BB-	Fitch
Република Румъния	XS0972758741	Baa3	Moody's
Република Украина	XS0804778214	Caa2	Moody's
Vnesheconombank	XS0993162683	BBB	S&P
Европейска инвестиционна банка	XS0543366164	Aaa	Moody's

Излагането на Фонда на кредитен рисков е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета, както е посочено по-долу:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Групи финансови активи		
(балансови стойности)		
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	50 953	41 067
Парични средства	506	86
Вземания	2 526	2 391
	53 985	43 544

През разглеждания период бяха извършени обезценки на определени активи. Намалението в стойността им е продуктувано от дългия срок на просрочие, който поставя под съмнение способността на дължника да извърши дължимото плащане в обозримо бъдеще. С оглед спазване на принципа на предпазливост и отразяване на вярното и точно състояние на активите и пасивите на ДПФ Съгласие бяха предприети следните корективни действия:

Вид на вземането / еmitент	първоначална стойност (в лв.)	падеж на задължението	обезценка в %	сума на обезценка (в лв.)
Вземания облигации -обща сума(в лв)	357 716.99			17 885.85
Главница по облигации на Ален мак АД от емисия BG2100007090	2 623.04	02.02.2010	5.00%	131.16
Главница по облигации на Ален мак АД от емисия BG2100024061	332 911.78	02.02.2010	5.00%	16 645.58
Лихва по облигации на Ален мак АД от емисия BG2100024061	11 344.09	02.02.2010	5.00%	567.21
Лихва за забава по облигации на Ален мак АД от емисия BG2100024061	81.01	02.02.2010	5.00%	4.05
Лихви по облигации на Асенова крепост АД от емисия BG2100002091	10 757.07	30.01.2013	5.00%	537.85

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Ръководството на ПОК "Съгласие" следи всеки нов финансов отчет, излизаш от компаниите – емитенти и подлага на детайлрен анализ тяхното текущо състояние. Изградената система за наблюдение на основните финансови показатели на фирмите, чито ценни книжа се намират в портфейла на фонда, дава възможност да се вземат адекватни и навременни решения в случай на необходимост и възникване на риск за парите на осигурените лица.

Към 31 декември просрочени и необезценени вземания са със следната възрастова структура:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
До 1 година	161	-
Общо	161	-

В следващите таблици е представен анализ на матуритетна структура според остатъчния срок на падеж на финансовите активи на Фонда:

31 декември 2013 г.	До 3 м.	3м.-1г.	1 г.-5 г.	5г.-10 г.	Над 10 г.	Без матуритет	Общо
	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	-	-	-	-	-	506	506
Срочни депозити	-	1 107	-	-	-	-	1 107
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	-	792	3 652	215	-	4 659	4 659
Корпоративни облигации	1 669	5 426	-	-	-	-	7 095
Корпоративни облигации в чужбина	-	3 632	2 824	-	-	6 456	6 456
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	742	519	-	-	-	1 261	1 261
Общински облигации	-	1 498	-	-	-	1 498	1 498
Акции	-	-	-	-	-	24 041	24 041
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	-	4 836	4 836
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	3 426	3 426
Вземания, свързани с инвестиции	-	2 526	-	-	-	-	2 526
Общо активи	-	6 044	11 867	6 476	215	32 809	57 411
31 декември 2012 г.	До 3 м.	6м.-1г.	1 г.-5 г.	5г.-10 г.	Над 10 г.	Без матуритет	Общо
	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	-	-	-	-	-	86	86
Срочни депозити	768	1 253	-	-	-	-	2 021
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	-	100	2 483	1 911	-	-	4 494
Корпоративни облигации	-	2 983	1 834	-	-	-	4 817

Корпоративни облигации в							
чужбина	-	309	3 099	1 883	475	-	5 766
Общински облигации	-	-	279	-	-	-	279
Акции	-	-	-	-	-	18 405	18 405
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	-	5 285	5 285
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	3 426	3 426
Вземания, свързани с инвестиции	-	2 391	-	-	-	-	2 391
Общо активи	768	4 053	8 844	5 628	475	27 202	46 970

17.3. Анализ на ликвиден рисък

ПОК и Фондът следват задълженията за ликвидност произтичащи от Наредба № 10/26.11.2003 г. за изискванията към състава и структурата на собствения капитал на пенсионно-осигурителната компания и към минималните ликвидни средства.

За да се избегнат ликвидни проблеми се извършва контрол и оценка на ликвидността и паричните потоци на Фонда, като се приемат и активни действия.

Върху ликвидността на Фонда се извършва ежедневно наблюдение. ПОК следи изходящите и входящи парични потоци на ежедневна база.

При констатиране на ликвидни проблеми е изградена процедура по уведомяване на заинтересованите лица - лицето отговорно за управлението на риска, инвестиционния консултант, Съвет на директорите.

От започване на дейността на Фонда не е отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения при покриване на задълженията му.

През отчетния период фондът не е ползвал външни източници за осигуряване на ликвидни средства, като е изпълнявал своите текущи задължения в срок.

Всички пасиви на Фонда са нелихвоносни и са с остатъчен мaturитет до 2 месеца.

Компанията извършва регулярен анализ на ликвидността на активите и пасивите на Фонда. На база на актоерски изчисления, ръководството на Компанията очаква предстоящите плащания в срок от една година да се в размер на 3 085 хил..лв.

17.4. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Фонда могат да бъдат представени в следните категории:

	2013 ‘000 лв.	2012 ‘000 лв.
Групи финансови активи (балансови стойности)		
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	50 953	41 067
Парични средства	506	86
Вземания	2 526	2 391
	53 985	43 544

Финансови пасиви

Кредити и вземания	130	73
Финансови пасиви по справедлива стойност в печалбата или загубата	-	22
	130	95

18. Политика и процедура за управление на нетните активи

Целите на ПОК по отношение управлението на нетните активи са:

- Постигане на доходност при поемането на умерено ниво на риск за осигурените лица;
- Спазване на нормативните изисквания;
- Спазване принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация на портфейла;

Управлението на активите на Фонда, използването им за генериране на доход се извършва от инвестиционния консултант на ПОК в съответствие с нормативната уредба, Правилата на Фонда, под наблюдението на отдел "Вътрешен контрол", Риск мениджър и активното взаимодействие с отдел "Счетоводство" съгласно правилата за вътрешната структура и вътрешния контрол на ПОК.

19. Определяне на справедлива стойност

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви търгувани на активни пазари (каквото са публично търгуемите деривативи и търгуеми ценни книжа) е базирана на пазарни котировки към последна дата на търгуване за годината. Финансов актив се счита за търгуван на активен пазар, ако пазарните котировки са налични от борси, дилъри, брокери и т.н., тези цени се представят като реални и редовно осъществявани пазарни сделки.

Справедливата стойност на финансови активи, които не се търгуват на активен пазар се определят чрез използване на техники за оценка. Фондът използва различни методи за оценка и предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към края на годината.

Фондът е приел да класифицира оценяването по справедлива стойност чрез използване на йерархия на оценките по справедлива стойност, която отразява значимостта на входните данни, използвани при определяне на оценките.

Йерархията на справедливите стойности има следните нива:

- а) листингови (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи или пасиви (ниво 1);
- б) други елементи при актив или пасив, освен включените в ниво 1 листингови цени, които биват могат да се наблюдават или пряко (например цени), или косвено (например основан и на цени) (ниво 2); както и
- в) елементите при актив или пасив, които не се основават на наблюдана пазарна информация (ненаблюдаеми елементи) (ниво 3).

Нивото в йерархията на справедливите стойности, в рамките на която се категоризира оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват, се определя въз основа на най-ниския елемент от нивото, който е от значение за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват. За тази цел значението на даден елемент се оценява като

се съпоставя с оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват.

Ако при оценяването на справедливата стойност бъдат използвани наблюдаеми елементи, които се нуждаят от значително коригиране, основано на ненаблюдаеми елементи, такова признаване е от ниво 3.

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Фонда по видове към 31 декември 2013:

	Ниво 1 '000 лв.	Ниво 2 '000 лв.	Общо '000 лв.
Групи финансови активи държани за търгуване			
Инвестиции в акции	24 041		24 041
Инвестиции в дялове на договорни фондове и колективни инвестиционни схеми	4 836		4 836
Други дългови ценни книжа	11 360	4 950	16 310
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	4 659		4 659
Общо групи финансови активи държани за търгуване	44 896	4 950	49 846

20. Събития след края на отчетния период

Между края на отчетния период и датата на одобрението от Съвета на директорите за публикуването на финансовия отчет не са възникнали значителни коригиращи и некоригиращи събития.

21. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2013 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 11 март 2014 г.